

[Elmqvist.]

han gjort op med samfundet, og herefter må han være kvit med samfundet. Helt kan dette naturligvis ikke gennemføres, idet der foruden til den straffede også må tages hensyn til den øvrige del af samfundet; der må skabes en vis beskyttelse af samfundets øvrige borgere mod de straffede, så de øvrige borgere ikke udsættes for tab eller skade ved, at de straffede for hurtigt optræder på lige fod med dem, eller — som det er nævnt under forhandlingerne her i rigsdagen af den højtærede justitsminister — der må ved siden af hensynet til de straffede tages et hensyn til befolkningens tryghed overfor de straffede.

Dette hensyn til befolkningens tryghed er søgt fyldestgjort ved lovforslagets bestemmelse om, at den straffede kan udelukkes fra at udøve en virksomhed eller fra at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen. Det kan ikke nægtes, at der naturligvis her gives domstolene et meget vidt spillerum for deres afgørelse og adgang til at tage stærke individuelle hensyn, men jeg vil dog alligevel antage, at i den regel, der gives her, ligger der et kriterium, som må kunne danne grundlag for en vis fast praksis i nogenlunde ensartede forhold, selvom der som sagt gives adgang til en stærkt individuel behandling. Lad os f. eks. tage læger. Den læge, der er dømt for ulovlige indgreb, vil vel som oftest falde ind under den regel, at det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stilling. Der er i det andet høje ting nævnt betænkeligheder ved så vidtgående regler som dem, der er givet her overfor omrejsende agenter, der under falsk angivende får folk til at købe mere eller mindre værdiløse ting.

Efter min mening vil der vel også som regel være en vis fare for, at der skal blive begået misbrug påny, hvis de igen begynder på denne virksomhed. Det samme gælder sædelighedsforbrydere og mange andre forbrydere, derunder også visse berigelsesforbrydere. Det må være en selvfølgelig ting, at f. eks. sædelighedsforbrydelse vil udelukke, at de pågældende kan fortsætte med en gerning som opdragere, hvis de hidtil har haft en sådan.

Jeg skal iøvrigt ikke komme nærmere ind på, i hvilke tilfælde den pågældende regel må formodes at blive brugt, eller i hvilke tilfælde den efter min mening bør bruges, idet det nu må være domstolenes sag at søge — i forbindelse med en vis individuel

behandling — at skabe en så ensartet praksis som muligt.

Der har jo, som det vil være mange bekendt, været udtrykt ængstelse for, at man går for vidt på visse områder, navnlig hvor det drejer sig om stillinger, som er forbundet med en vis autorisation. Det kan efter min mening ikke benægtes, at der er noget rigtigt i de betragtninger, som professor Ross og landsdommer Trolle i så henseende har gjort gældende i en diskussion blandt andet med professor Hurwitz i „Ugeskrift for Retsvæsen“. Professor Ross siger i denne forbindelse,

„at det må tages i betragtning, at det indarbejdede danske offentlige autorisationssystem har skabt en forventning i befolkningen om, at denne autorisation dækker ikke blot en standard i dygtighed, men også i moral og pålidelighed“. Jeg tror ikke, man kan nægte, at der er noget rigtigt i disse betragtninger. På den anden side vil jeg være tilbøjelig til at mene, at når f. eks. en revisor, der altså har en autorisation, begår en forbrydelse, vil den som regel have sådan forbindelse med hans erhverv, at der kan siges at være en fare for fornyet misbrug af stillingen tilstede, således at reglerne i § 78 og § 79 kan benyttes. Derimod vil jeg indrømme, at der kan foreligge andre tilfælde, hvor det vil være vanskeligt at bruge disse regler. Hvad mener man f. eks. om en kørelærer, der begår en sædelighedsforbrydelse eller bliver straffet for sortbørshandel i grov stil? Her vil det næppe være muligt at sige, at det udviste forhold begrunder nærliggende fare for misbrug af hans stilling eller hans erhverv, og jeg synes nok, der kan være nogen betænkelighed tilstede, når der f. eks. skal gives en kørelærer, som har begået en sædelighedsforbrydelse, tilladelse til at fortsætte som kørelærer. Sådan kunne der nævnes flere eksempler. Jeg vil således give dem, der har rejst denne kritik og udtrykt denne ængstelse, ret i, at der kan være visse betænkeligheder forbundet med et forslag som det foreliggende.

Imidlertid er det tiltrængt, stærkt tiltrængt, at få en ordning af de bestående tilstande; jeg mener derfor, man må kunne gå den vej, som nu er foreslået, om ikke på anden måde, så rent forsøgsvis; skulle det vise sig, at der alligevel tiltrænges mere stringente anvisninger eller tiltrænges visse begrænsninger, så har lovgivningsmagten jo altid evne til at kunne supplere lovens bestemmelser.

Jeg finder det rigtigt, at frakendelsen